

Uued teadusdoktorid

Farmaatsiadoktor Daisy Volmer

8. detsembril 2010 kaitses TÜ sotsiaalfarmaatsia vanemassistent **Daisy Volmer** farmaatsias filosoofia-doktori väitekirja „The development of community pharmacy services in Estonia – public and professional perceptions 1993–2006“. Tööd juhendasid prof Peep Veski TÜ farmaatsia instituudist ja dr J. Simon Bell Ida-Soome Ülikoolist ning oponentis prof Anna Birna Almarsdóttir Islandi Ülikoolist.

Uuring selgitas apteegiteenuse arengut aastatel 1993–2006 nii avaliku kui ka proviisorite arvamuse alusel. Ajavahemikul 1993–2005 paranes nii apteegiteenuse kättesaadavus kui ka kvaliteet. Proviisoreid peeti usaldusväärseks teabeallikaks nõustamisel ravimite ja kergemate haiguste suhtes. Siiski ei olnud kõik apteegikliendid alati rahul apteegis pakutud teenuse kvaliteediga. Rahulolematu võis olla tingitud apteegist saadud ebapiisava ravimiinfoga, samuti ootasid apteegikülastajad enam konkreetsele patsiendile suunatud teenust. Eelneva kogemuse puudumise tõttu ei näe Eesti patsiendid apteeki kohana, kus võiks jälgida patsientide ravimite kasutamist, et sellega omakorda parandada oluliselt medikamentoose ravi kvaliteeti.

Neuroteaduste doktor Ranno Rätsep

17. detsembril 2010 kaitses TÜ füsioloogia instituudi teadur **Ranno Rätsep** neuroteaduste doktoritööd „Genetics of psoriasis and vitiligo, focus on IL-10 family cytokines“. Töö juhendajad olid prof Sulev Kõks ja prof Eero Vasar TÜ füsioloogia instituudist ning emeriitprof Helgi Silm ja dots Külli Kingo TÜ nahahaiguste kliinikust. Oponentideks oli dotsent Päivi Saavalainen Helsingi Ülikoolist.

Interleukiin-10 (IL-10) olulise rolli on näidatud mitmes immuunreaktsioonis ning selle ebatavaline ekspressioon esineb mitmete autoimmuunhaiguste korral. IL-10 perekonna tsütokiinid on seotud epidermise funktsioonidega ning seostatavad psoriaasi ja vitiliigiga. Assotsiatsiooniuuring tuvastas IL20RA geeni polümorfismide olulise seose psoriaasiga ning IL-19, IL-20 ja IL-24 polümorfismide võimaliku mõju palmoplantaarse pustuloosi vastuvõtlikkusele. Ekspressioonianalüüs näitas, et IL-22 on oluliselt seotud vitiliigiga, eriti selle haiguse aktiivse staadiumi avaldumisega. Et IL-22 on tsentraalne põletikutsütokiin ka psoriaasi korral, toetavad meie tulemused hüpoteesi, et erinevatel immunoloogilise taustaga nahahaigustel on sarnane patogeneetiline mehhanism.

Meditsiinidoktor Jelena Lissitsina

4. märtsil 2011 kaitses **Jelena Lissitsina** meditsiinidoktori väitekirja „Cytogenetic causes of male infertility“. Juhendaja oli dots Ruth Mikelsaar (TÜ ÜMPI) ja töö oponent prof Helena Kääriäinen Soome riiklikust tervise ja heaolu instituudist. Töö näitas Eestis oluliselt suuremat (13,4%) kromosoomianomaaliaste esinemissagedust infertiilsetel azoo- ja oligozoospermiaga meestel võrreldes fertiilsete meestega. Peamiseks aberratsiooniks azoospermiaga meestel oli lisa-X-kromosoom (Klinefelteri sündroom, 47,XXY), kuid oligozoospermiaga meestel mitmesugust tüüpi translokatsioonid.

Uurimuse tulemusena leiti kaks uut viljatusega seotud kromosoomiregiooni: 1) retsiprookne translokatsioon t(7;16) murrukohaga regioonis 16p13.3, kus paiknevad protamiini geenid; ja 2) lisakromosoom inv dup(22)(q11.1), mis võib olla üheks uueks põhjuseks hüpogonadotroopse hüpogonadismi ja infertiilsuse tekkes.

47,XXY karüotüübiga meespatsientidel leiti, et neil sageli esineb alfa₁-antitrüpsiini madal tase või puudulikkus võib olla üheks viljatuse tekke lisateguriks.